

İmar Planında Okul Sahası Olarak Ayrılan ve Üzerinde De Okul Binası Bulunan Arsanın Emlak Vergisi Oranı

T.C.

DANIŞTAY

Vergi Dava Daireleri Kurulu

Esas: 1994/602

Karar: 1996/77

Tarih: 08.03.1996

ÖZET: İmar planında okul sahasına ayrılan ve üzerinde ilkokul binası bulunan arsanın davacı tarafından tasarrufuna olanak kalmadığından emlak vergisinin 1/10'unun tahsili gerekirken tamamının tahsili hukuka aykırıdır. İşlemin dava konusu yapılan bölümleri hakkında hüküm kurulmamış olması bozma nedenidir.

(2577 sayılı İYUK. m. 7, 10, 11) (1319 sayılı EVK. m. 4, 13, 30) (213 sayılı VUK. m. 117, 118)

KARAR METNİ:

Temyiz Eden : ... Şeker Fabrikaları A.Ş.

Vekili : Av. .

Karşı Taraf : ... Vergi Dairesi Müdürlüğü.

İstemin Özeti : Mülkiyeti yükümlü kuruma ilişkin olmakla beraber imar planında okula ayrılan ve 1960 yılından bu yana üzerinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul bulunan arsa nedeniyle, 1984-1985 yılları için tahakkuk ettirilen arsa vergisi ile 1985 yılına ait temizleme ve aydınlatma harcı ve yükümlü kurum adına kayıtlı ve... Kantarları sebebiyle 1984-1985 yılları için tahakkuk ettirilen bina vergisi, ödeme emri ile istenmiş ve 15.2.1989 tarihinde ödenmiştir.

Tahsil edilen 1984-1985 yılları bina vergisi, 1984-1985 yılları arsa vergisi ve 1985 yılı temizleme ve aydınlatma harcının iadesi istemiyle yapılan düzeltme ve şikâyet başvurusunun reddi yolundaki işleme karşı dava açılmıştır.

Davayı inceleyen Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 10.3.1992 tarihli ve K:1992/767 s. kararıyla davanın süre aşımı noktasından reddi yolundaki kararının Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunun K:1992/466 s. kararıyla bu tür davalarda İdari Yargılama Usulü Yasasının 10 ve 11 inci maddelerinin uygulanmayacağı, dava açma süresinin, aynı kanunun 7 nci maddesine göre saptanması gerekeceği belirtilerek bozulması üzerine davayı yeniden inceleyen aynı daire 16.2.1994 tarih ve K:1994/961 s. kararıyla; 1319 s. Emlak Vergisi Yasasının 13 üncü maddesinde arazi vergisini arazinin maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa araziye malik gibi tasarruf edenlerin ödemesinin öngörüldüğü, ara kararı ile yükümlü şirketten uyuşmazlık konusu arsa ve bu arsa üzerinde bulunan okul binasının tapuda kimin adına kayıtlı olduğunun sorulduğu, verilen yanıtta uyuşmazlık konusu taşınmazların tapuda davacı adına kayıtlı olduğunun bildirildiği, bu halde 1319 s. Kanunun 13 üncü maddesine göre söz konusu arsaya ilişkin olup yükümlü tarafından ödenen emlak vergisinin iade edilemeyeceği yolundaki Maliye Bakanlığı işleminde isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Yükümlü kurum; arsa vergisiyle ilgili olarak Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 4.6.1991 tarih ve K:1991/2104 s. kararında arsanın tasarrufunun kısıtlı olduğu kabul edilerek, 1993 Ocak dönemi emlak vergisinin 9/10'unun iadesine karar verildiğini, ödeme emri ile istenen ve ödenen bina vergisinin 1984 yılı için 21.900.- lira, 1985 yılı için 2.850.- TL. olduğunu, zirai istihsalde kullanılan ve kantarlarının emlak vergisinden bağışık olduğunu, bu binaların vergisi ile ilgili iddialarının karşılanmadığını ileri sürerek kararın bozulmasını istemektedir.

Savunmanın Özeti: İstemin reddi gerektiği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Süreyya ÇAKIN'ın Düşüncesi:

Yükümlü şirkete ilişkin bulunan vergilendirmeye konu arsanın imar planında okul sahası

olarak ayrıldığı ve söz konusu arsanın üzerinde 1960 yılından bu yana Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul binası bulunduğu anlaşılmış olup tasarruf ve intifa olanağı kalmayan, 1980 yılından önceki vergileri, tasarrufun kısıtlı olması sebebiyle tecile ve muafiyete tabi tutulduğundan ihtilafli olmayan ve 1980-1981-1982 ve 1983 birinci dönem vergileri de vergi mahkemesince terkin edilen ve Danıştay Dokuzuncu Daire kararlarıyla kesinleşen, taşınmazın 1984-1985 yılları emlak vergisinin istenmesinde isabet görülmemiştir.

Diğer taraftan yükümlü dava konusu yaptığı, ödeme emri kapsamı bina vergisinin de Şeker Fabrikası A.Ş."ne ilişkin kantar binalarına ilişkin olduğunu, kantar binalarının 1319 s. Emlak Vergisi Yasasının 4/h madde hükmü uyarınca vergiden muaf olduğunu, ödediği verginin iadesini talep etmekte olup, kararda bu hususun hükme bağlanmadığı anlaşılmıştır.

Bu sebeple temyiz isteminin kabulü ile Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 16.2.1994 tarih ve K:1994/961 s. kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Necati KOCABAŞ'ın Düşüncesi:

Uyuşmazlık, yükümlü şirket vekilince şirkete ilişkin arsanın bir kısmının imar planında okul sahası olarak ayrıldığı, üzerine inşa edilen binanın da Milli Eğitim Bakanlığınca okul olarak kullanıldığı, bu sebeple sözü edilen arsanın arsa vergisi ile temizleme ve aydınlatma harcına tabi tutulamayacağı ve buna ilaveten şirketin mülkiyetinde bulunan kantar binalarının ise tarımla ilgili işlere tahsis edildiğinden bina vergisinden daimi olarak muaf olacağı iddia edilerek yapılan düzeltme ve şikâyet başvurusunun reddine dair Maliye ve Gümrük Bakanlığı işleminin iptali istemiyle açılan davada. Danıştay Dokuzuncu Dairesince verilen 16.2.1994 tarih ve K:1994/961 s. kararla arsa ile ilgili muafiyet taleplerinin reddedildiği, kantar binaları ile ilgili taleplerinin de cevapsız bırakıldığı belirtilmek suretiyle sözü edilen kararın bozulması istemine ilişkindir.

1319 s. Emlak Vergisi Yasasının 30. maddesinin 3. fıkrasın, kanunlar veya kamu düzeni koyan Mevzuatla tasarrufu kısıtlanan bina, arsa ve arazinin vergisinin, kısıtlamanın devam ettiği sürece 1/10 oranında tahsil olunacağı hükme bağlanmıştır.

Danıştay Dokuzuncu Dairesinin ara kararına yükümlü şirketçe gönderilen 16.7.1993 tarihli cevabi yazıda, okulun 1962-1963 öğretim yılında eğitim hizmetine açıldığı, bina ve arsanın Milli Eğitim Bakanlığına devredilmediği ve tapuda... Şeker Fabrikası A.Ş. adına kayıtlı bulunduğu bildirilmiştir.

Diğer taraftan davaya neden olan arsanın yasada öngörüldüğü biçimde kısıtlandığına

dair bir belge de ibraz edilmemiştir.

Dosyanın incelenmesinden şirketin kendi mensup ve çalışanlarının eğitim ihtiyacının karşılanması amacıyla fabrika arsasının bir bölümü üzerine yine şirketçe okul binasının yaptırıldığı, eğitim hizmetlerinin ise Milli Eğitim Bakanlığınca karşılanmasının sağlandığı ve yasada belirtildiği biçimde bir kısıtlamanın bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Aksi durumda günümüze kadar arsanın ve okul binasının mülkiyetinin şirketin üzerinde kalmasının izahı mümkün olamaz.

Kaldı ki 1319 s. Yasanın yukarıda sözü edilen maddesinde muafiyetten bahsedilmemekte ve verginin 1/10 oranında tahsil olunacağı belirtilmiş bulunmaktadır.

Kantar binalarına ait iddiaya gelince; iptali istenen 29.8.1990 tarih ve 74820 s. Maliye ve Gümrük Bakanlığı işleminde sözü edilen binalarla ilgili olarak her hangi bir hükmün bulunmadığı görülmekte ve yükümlü şirketin düzeltme ve şikâyet başvurusunda bu hususla ilgili bir talebinin yer almadığı kanaatine varılmaktadır.

Bu durumda, düzeltme ve şikayet başvurusunda yer almayan bir hususun dava kapsamına dahil edilmesi mümkün değildir.

Açıklanan sebeplerle yükümlü şirket vekili temyiz isteminin reddine ve Danıştay Dokuzuncu Dairesince verilen kararın onanmasına karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA.

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Yükümlünün, tasarrufunun kısıtlı olduğunu ileri sürdüğü arsasından dolayı adına 1984-1985 yılları için tahakkuk ettirilen emlak vergisi ile 1985 yılına ait temizleme ve aydınlatma harcı ve mülkiyeti yükümlüye ilişkin ve ...kantar binalarına ait 1984-1985 yılları için tahakkuk ettirilen emlak vergisinin tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin tebliği üzerine yapılan ödemeden sonra söz konusu vergiler ve harcın kanuna aykırı tahsil edildiği ileri sürülerek geri verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddi yolundaki işleme karşı açılan davayı reddeden Danıştay Dokuzuncu Daire kararı temyiz edilmiştir.

1319 s. Emlak Vergisi Yasasının değişik 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında, kanunlar veya kamu düzeni koyar, sair mevzuatla tasarrufu kısıtlanan bina, arsa ve

arazinin vergisinin, kısıtlamanın devam ettiği sürece 1/10 oranında tahsil olunması kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; üzerinde ilkokul binası bulunan arsanın, imar planında okul sahası olarak ayrıldığı, söz konusu arsanın üzerine 1960 yılında ilkokul binası yapıldığı, ... Defterdarlığı Gelir Müdürlüğünün 20.7.1993 günlü yazısında da, okulun Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi bir okul olduğu belirtilmiştir.

Bu durumda, imar planında okul sahasına ayrılan ve üzerinde ilkokul binası bulunan arsanın davacı tarafından tasarrufuna olanak kalmadığından, 1319 s. Kanunun 30 uncu maddesi uyarınca emlak vergisinin 1/10'unun tahsili gerekirken tamamının tahsil edilmesi hukuka uygun bulunmamaktadır. Verginin iade isteminin reddinde isabet yoktur. Sair taraftan kantar binaları sebebiyle 1984-1985 yıllarına ait olarak tahsil edilen emlak vergisi de davaya konu yapılmış olmasına karşın, davanın bu kısmı yönünden herhangi bir hüküm verilmediğı dosya ve kararın incelenmesinden anlaşılmaktadır.

1319 s. Emlak Vergisi Yasasının 4 üncü maddesinin (h) fıkrasında, kiraya verilmemek üzere ve zirai istihsalde kullanılmak şartıyla makine ve alet depoları, zahire ambarları, samanlıklar, arabalıklar, ağıllar, ahırlar, kümesler, kurutma mahalleri, böcekhaneler, serler (seralar) ve benzeri binalarla işçi ve bekçi bina, kulübe ve barakalarının emlak vergisinden daimi olarak muaf olduğu hükme bağlanmıştır. Maddede sayılan binaların emlak vergisi bağışıklığından yararlandırılabilmesi için kiraya verilmemesi ve tarımsal üretimde kullanılmaları yeterli görülmüştür.

Mülkiyeti davacıya ilişkin kantar binalarının tarımsal üretimde kullanıldığında da kuşku bulunmadığından işlemin, kantar binaları sebebiyle ödenen 1984-1985 yıllarına ilişkin bina vergisinin iadesi isteminin reddine ait kısmı hakkında hüküm verilmemiş olması da bozma nedenidir.

Açıklanan sebeplerle temyiz isteminin kabulüne, Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 16.2.1994 tarih ve K:1994/961 s. kararının bozulmasına, 08.03.1996 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY.

Genel bütçeye. 11 özel idarelerine, belediyelere ve köylere alt vergi, resim, harç ve benzeri yükümlerin tarh tahakkuk, tahsil işlemlerinden ve bunlarla ilgili zam ve cezalardan doğan uyuşmazlıkların çözücünde genel ilke; 2577 s. İdari Yargılama Usulü Kanununa uygun olarak vergi mahkemesi nezdinde dava açılmasıdır.

Ancak, vergilendirme işleminden doğan anlaşmazlık, bir hukuki ihtilaftan değil de bir maddi hatadan ibaret bulunmakta ise kanun koyucu pahalı ve uzun olan bu dava yolundan ayrı olarak Vergi Usul Yasasının 116. 11a 126 net maddelerinde düzenlenen ve vergi literatüründe "Düzeltilme ve Şikayet Müessesesi" denilen bir idari başvuru yolu vazetmiştir. Su müessesenin işleyebilmesi, başka bir deyişle, bu yola başvurulabilmesi için ortada bir hukuki ihtilaftan ziyade. Vergi Usul Yasasının sözü geçen maddelerinde yazılı olan "vergi hatası"nın bulunması gerekmektedir. Nitekim anılan yasanın "Vergi Hatalarını Düzeltme" başlığını taşıyan bu bölümünün 116 ncı maddesinde, vergi hatası: vergiye ait hesaplarda veya vergilendirmede yapılan hatalar yüzünden haksız yere fazla veya eksik vergi istenmesi veya alınması olarak tanımlanmış, aynı yasanın 117 nci maddesinde hesap hataları. 118 inci maddesinde ise vergilendirme hataları tek tek sayılarak belirlenmiştir. Haddenin 2 No''lu bendine göre mükellefiyette hata; açık olarak vergiye tabi olmayan veya vergiden muaf bulunan kimselerden vergi istenmesi veya alınması 3 No''lu bendine göre mevzuda hata ise; açık olarak vergi mevzuuna girmeyen veya vergiden müstesna bulunan gelir, servet, madde, evrak ve işlemler üzerinden vergi istenmesi veya alınmasıdır.

Olayda, yükümlü davacı tarafından ileri sürülen iddialar, yukarda açıklanan vergi hatalarından hiçbirine girmeyip; istek, hukuki bir uyuşmazlığın çözümüne yönelik bulunduğundan. Vergi Usul Yasasının düzeltme hükümlerine uygun olmayan bu başvurunun incelenmesine olanak bulunmadığı ve bu sebeple dava konusu işlemde sonuç olarak isabetsizlik görülmediği oyu ile karara karşıyız.

Kaynak: DKD. Sayı 92

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA